1932 — SAU 21 SEPTEMBRE 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI						
Một năm	6$00	6$00	6$50	6$50	6$60	12$00	
Các công-sở	»	»	8.00	8.00	9.00	»	
Sáu tháng	3.00	3.50	3.25	3.25	3.30	6.00	
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00	
Một tháng	0.80	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00	

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM HUY LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN V LOẠN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
N° 1364

ANNONCES
Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.
Une seule insertion. . . . 0$20 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Quan thủ-hiến Đông-pháp đã tới nơi thủ-phủ Đông-pháp

Khi quan Toàn quyền đắc chỉ sang cầm quyền xứ Đông-pháp ở Bắc-lê và ở Mạc-sây, ngài đã tiếp những người Đông-pháp, mà tỏ lòng tin cẩn Đông-pháp vui lòng nhận cái trách-nhiệm to lớn ấy. Khi ngài bước chân vào đất Đông-pháp, ngài thấy người Pháp người Nam ở xứ Đông pháp đều tỏ lòng tin cậy ngài thì ngài lại càng thêm lòng yêu mến cõi Đông-pháp. Được những bài ngài diễn thuyết và câu ngài rà lời cho người Pháp và người Nam ở Nam-kỳ, ở Cao-miên và ở Trung kỳ mới đây, ngài đều ân-cần tỏ lòng yêu mến xứ này, muốn hết lòng hết sức, làm cho nhân-dân được yên vui, quốc-thể được vững bền, thành ra một xứ giàu có thịnh vượng, cho xứng-đáng là một nước Pháp thứ hai ở đất Viễn-đông này.

Chân-dung quan Martial Merlin
Toàn-quyền Đông-pháp
Thường thụ đệ nhị đẳng Bắc-đẩu bội-tinh
(Grand officier de la Légion d'Honneur)

Từ khi được tin ngài sang trọng nhậm ở Đông-pháp, ai cũng nức lòng mừng rằng vận-mệnh xứ này lại được gội ở trong tay một vị lão-thành từ ái: khi được nghe những lời ngài nói, thì lại càng thêm lòng mong mỏi, vì biết rằng bậc đại hiền ấy không những là đức-vọng cao, lịch duyệt nhiều, có lòng nhân-từ, có trí quả-quyết, mà lại là một người khiêm-hư, không tự cho mình là lịch duyệt, là khôn khéo, lại muốn những người dưới giúp mưu, giúp sức, lấy điều hay của người để làm điều hay cho mình, ai có mưu hay kế lạ, kiến-thức cao xa cũng đều vui lòng giúp sức cho ngài trong cái trách nhiệm to lớn mà ngài phải gánh vác ở cõi thuộc-địa này.

Xứ Bắc kỳ ở vào phía bắc Đông-pháp, theo cái đường lối tự-nhiên, thì ngài ở Pháp sang đến xứ này sau hết, vì thế người xứ Bắc-kỳ trông mong lâu lại càng khao khát, khao khát lâu thì khi được thấy lại càng thỏa thuê. Người xưa có nói rằng những bậc nhân vật lớn ví như kỳ-lân, phượng-hoàng, đi đến đâu ai được thấy trước lấy làm sướng. Đã mấy tháng nay cả xứ Bắc-kỳ ta từ thành-thị cho đến thôn-quê, đâu đâu cũng mong-mỏi trông ngài đến mà nay thật đã thỏa lòng ước ao.

Từ năm 1914 việc đại chiến Âu châu mới xảy ra, rồi Đông-pháp chưa được bình-tĩnh, người Pháp người Nam có ý ngờ nhau; những người Nam có kiến-thức đương trông-mong được một ông chủ-bể hiểu rõ tình thế nước Nam, biết rõ tính-chất người Nam, mà có lòng thân ái người Nam, tin cậy người Nam, tế dung-hợp hai giống người, liên-ác hai giống người, thì vừa được tin quan Albert Sarraut sang trọng-nhậm xứ này lần thứ hai. Khi ngài đến Hà-nội, dân tình thật là hoan-nghênh, người đông như kiến tiếng reo như sấm, mà đối với dân chúng Bắc kỳ ngài cũng tỏ ý cảm-động hơn lần ngài sang thứ nhất. Sau ngài về nhậm chức Thuộc-địa bộ Thượng thư, thì quan Maurice Long là người nội nghiệp ngài, đối với cõi Đông-pháp cũng chủ một chính-sách, cũng theo một phương-châm như ngài. Người Đông pháp ai cũng hiểu ý ấy, cho nên khi ngài đến Đông pháp, dân chúng hoan nghênh, cũng không khác gì khi trước đón quan Sarraut. Sau chẳng may quan Long thệ thế, cái chính-sách, cái phương-châm của quan Sarraut mà ngài đương lo kinh-hoạch cho thành tựu còn bỏ lại ngổn-ngang. Đó không những là một việc đáng tiếc cho ngài, mà thật là một điều đáng tiếc cho cõi Đông-pháp vậy.

Nay nhà nước Đại pháp lại vì cõi Đông-pháp mà chọn được một người kế nhiệm quan Long để làm cho xong những công việc của quan Long làm chưa xong ở xứ Đông-pháp. Người Nam tin cậy quan Thuộc địa bộ Thượng-thư, tin cậy quan cố Toàn-quyền thì cũng lại tin cậy quan Toàn-quyền mới, mà lấy làm một cái điểm tốt cho xứ Đông pháp về sau này vậy.

Trước khi ngài chưa ra tới Hà nội, ngài đã gởi một bức điện tín hỏi thăm sự-tình nước lụt xứ Bắc-kỳ, đủ biết rằng ngài chưa bước chân đến xứ Bắc kỳ, mà việc lợi bệnh xứ Bắc-kỳ, ngài đã lưu tâm đến như thế. Nghe tin ấy dân Bắc kỳ lại càng thêm lòng trông mong, vững lòng tin cậy ở một vị thủ-hiến, mà xin thuật một bài thơ cổ cũng đúng với tình cảnh dân Bắc kỳ bây giờ: « Dân nguyện quân vương tâm, hóa tác quang-minh chúc; bất chiếu ỷ-la diện, chiếu nhân cộng bộ độc » nghĩa là: xin cái lòng người chủ-bể cầm quyền cai-trị dân hóa ra một ngọn đuốc sáng; không cần soi vào những nơi yến-tiệc có trải gấm phủ vóc, mà cốt soi cho thấu cả tình trạng nghèo khổ những nơi nhà tranh vách nát ở các nơi thôn quê xa.

Dân Đông-pháp cũng tự biết rằng tấm lòng trung-thành của mình đối với nhà nước Đại pháp nhất là ở trong cuộc Âu-châu đại-chiến mấy năm đó, cũng đã có chứng cớ rõ ràng rồi. Nước Đại-pháp vốn là một nước rộng rãi nhân từ, vẫn tự nhận cái trách-nhiệm sang khai-hóa nước Nam, buông chỉ bày giờ đối với tấm lòng trung-thành của người Đông-pháp, lại thêm lòng tin cậy, thêm lòng yêu-mến. Từ quan Sarraut thực hành cái chủ nghĩa Pháp-Việt đề-huề, sau quan Long cũng chuyên theo cái phương châm ấy, quan Merlin chắc cũng lại theo cái phương-châm ấy mà làm cho đạt được cái mục-đích cao xa của quan Sarraut và quan Long đã đặt ra, rồi Đông-pháp chắc rằng có ngày được thấy cái kết-quả hay. Quan Thống-đốc Nam-kỳ chúc quan Toàn-quyền có nói: « Tôi xin thay mặt cả người Pháp người Nam ở xứ Nam-kỳ mà chúc ngài được hưởng phúc yên lạc và trọng-nhiệm lâu ở xứ Đông pháp », dân Bắc-kỳ cũng xin nhắc lại lời chúc ấy mà nói thêm rằng: « Ngài sẽ được thấy cái kết quả hay của các công việc người trước làm chưa xong mà phó thác lại cho ngài. »

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 19 và 20 Septembre 1923

Nước Ý và nước Hy-lạp

Theo như lời của hội-đồng đại-sứ quyết-nghị, quan thượng-thư bộ chiến-tranh nước Hy lạp đã công-nhiên thay lời chánh-phủ Hy-lạp xin lỗi với quan đại-sứ nước Ý, nước Pháp, nước Anh về việc bài-bích các phái-viên nước Ý trong hội-đồng ấn-định đường cương-giới nước Albanie.

Linh-cữu các phái-viên đã mang xuống tàu ở Prévéza. Hai đội bộ-binh nước Hy lạp và một chiếc phóng-ngư-lôi nước Hy lạp làm lễ kính chào.

Tại hội Vạn-quốc

Các tiểu-ban của hội Vạn-quốc vẫn làm việc.

Tiểu-ban coi về các vấn-đề luật-pháp đã xét lời của nước Anh bàn về việc cải lương khoản 16 trong bản hiệp-ước của hội Vạn-quốc.

Tiểu ban coi về các công-quan chuyên môn vẫn xét các công việc của hội-đồng tài-chánh trong hội Vạn-quốc.

Tiểu ban coi về việc thánh-giảm quân bị đã ưng-chuẩn các khoản 6 và 7 trong bản giao-ước về việc các nước tương-cứu tương-trợ lẫn nhau. Cứ theo như các khoản ấy thì các nước ký bản giao-ước chung ấy, có quyền buộc hai nước, hoặc nhiều nước ký với nhau những bản giao-ước phụ để tương-cứu tương-trợ cho nhau. Các bản giao-ước riêng ấy phải đệ trình hội Vạn-quốc, để lên trình-ủy ban xem có đáng với tôn-chỉ trong bản giao-ước chung và bản hiệp-ước của hội Vạn-quốc hay không.

Tiểu-ban thứ năm xét việc triệu-tập một cuộc hội-nghị liệt-quốc để bàn-cứu về việc thi-hành bản giao-ước ngày 17 tháng 4 năm 1912 nói về việc buôn nha-phiến. Phái-bộ nước Hoa-kỳ cũng có dự-nghị.

Tiểu-ban thứ hai xét việc nước Ethiopie xin vào chân hội Vạn-quốc.

Tiểu-ban coi về việc kiểm-duyệt ưng xin giảm số chi tiêu của hội Vạn-quốc đi 1.200.000 quan, theo như lời của phái-bộ nước Pháp bàn.

M. Salandra đệ trình hội Vạn-quốc một bản dự-thảo về việc lập một hội liên-hiệp liệt-quốc để cứu-trợ những nước tiếp nạn thiên-tai.

Việc nước Đức

Hội-đồng quản-trị của chánh đảng Xã-hội nước Đức đồng thanh bàn rằng chánh-phủ nên kíp điều-đình với nước Pháp.

Nghị-viện nước-quốc Paô-lô sẽ không ưng chuẩn lời của đảng Quốc-dân và đảng Đại đồng xin nghị viện bàn về cái chánh-trị trước mùa thu.

Bộ Tài-chính vẫn điều-đình với các nhà kỹ-nghệ và các nhà tư-bản.

Thợ thuyền đình-công có bọn gây nên sự náo-động.

Việc trong nội trú bình

Quan Công-tác bộ thượng-thư Le Trocquer đi khám các mỏ và các xưởng làm than.

Người Đức cắt đứt mất 23 đường điện-thoại và điện-báo về khoảng từ Coblence đến Trèves.

Các quan Pháp tịch-biên 600 nghìn triệu marks ở Trèves là tiền dưới Đức đang để giả công cho các thợ hỏa-xa đình-công.

Cái chương trình cải-lương tiền-tệ của nước Đức

Báo *Le Temps* có tóm cái đại ý trong chương-trình cải-lương tiền tệ của quan thượng thư Tài-chính nước Đức như sau này:

1° Tiền mark sẽ dùng làm tiền phụ, rồi sau này sẽ bãi hẳn đi.

2° Sau này sẽ phát-hành kim-tệ cho mọi người dùng, nhưng ngày này kim-tệ chỉ đổi cho những người có vàng và tiền-tệ bằng kim-khí mà thôi.

3° Phát-hành một số tiền-tệ tạm-thời đáng giá một nghìn triệu marks kim-tệ 86 tiền tệ sẽ lấy một khoản thuế 5 % về tài-sản của nước Đức làm của bảo-lãnh.

Báo *Le Temps* có kết-luận rằng trong cái chương-trình này chánh-phủ nước Đức có ý cố vay lấy một nghìn triệu marks kim-tệ để chống-cự Đồng minh trong bọt sông Rhur, và đặt ra một thứ thuế riêng để làm của bảo-lãnh cái số tiền vay lấy vậy.

Nước Pháp và nước Anh

Ngày hôm thứ tư hai quan thủ-tướng nước Pháp và nước Anh sẽ cùng trưa với nhau tại bộ Đại-sứ nước Anh ở Paris. Hai ngài nhân dịp ấy mà trao đổi ý kiến về cái đại thể hiện tình chính-trị. Hai ngài bộ kiến một lần như thế, không sao giải quyết hẳn mọi vấn-đề được, điều ấy là quả nhiên rồi, song thân dịp ấy hai ngài cũng định được cái quan-niệm chung về mọi việc và ghi nhận ra rằng về vấn-đề gì cũng vậy, từ cái mục-đích cho đến cái tổ-chức của hai ngài cũng không có điều gì là tương-phản nhau, có thể làm ngăn trở được sự đồng-lao công-tác của hai nước, mà cứ như hiện tình ngày nay thì hai ngài vẫn đồng-lao công-tác với nhau, thì cuộc hòa-bình mới có cơ vững bền chắc chắn được.

Việc nước Tây ban nha

Mới có chỉ-dụ định rằng lòa án binh có quyền xử những việc bạo động sự bình yên chung là cuộc thống nhất trong nước. Mục-đích chỉ dụ ấy là muốn trị những người về đảng Biệt-lập.

Tin Trung-hoa

Trương-tác-Lâm không giúp Tào-Côn

Nghị-viện Đông-tam tỉnh bầy giờ ở Bắc-kinh chỉ có mấy người, đó là một cái chứng cớ rõ ràng rằng Trương tác-Lâm không muốn giúp Tào-Côn về việc đại-tuyển (bầu Tổng-thống).

Các chánh đoàn thông cáo việc bảo cử Thống lĩnh

Các chánh-đoàn thông-cáo các phái, hẹn tám ngày nữa đại hội để bảo cử thống lĩnh.

Tào-Côn trù thêm quân phí

Tào-Côn đánh giấy thép về Tài-chính bộ rằng còn có cơ lấy được tỉnh Mân, tỉnh Việt, phải trù lấy 400.000 đồng bạc đem ngay đến tiếp giúp cho Thẩm-bông-Anh.

Việc Phúc-kiến

Vương-vĩnh-Toàn đánh giấy thép cho Tào-Côn xin tiếp lương mau cho Tôn-truyền-Phương về tỉnh Mân và xin cử Tôn-truyền Phương làm chức Trường giang thượng du tuần-duyệt sứ.

QUAN QUẢN-LÝ VĂN-PHÒNG LE FOL

Quan Quản-lý Le Fol, đối với người Đông pháp không phải là một nhà banh chành mới lạ, vì ngài làm quan ở bên này kể đã hai mươi năm rồi.

Trong khi ngài có ấm chánh văn-phòng quan quyền Toàn-quyền Charles. Sau ngài lại làm Đồng-lý phó Khâm-sứ Trung-kỳ và trước khi về quí-quốc thì ngài làm Công sứ Nghệ an. Sau công ngài làm phó văn phòng quan Thượng-thư thuộc-địa.

Xem lý-lịch ngài thì đủ rõ là ngài rất am-hiểu việc Đông pháp lắm, nay quan Toàn quyền lại ngài vào cái trọng trách quản-lý văn phòng phủ Toàn-quyền thì thật là đích-đáng lắm.

NGƯỜI NHẬT-BẢN TÌM CÁCH NGĂN NGỪA SỰ TỰ-SÁT

Việc tự sát ở Nhật-bản xưa nay rất nhiều. Con trai con gái hoặc là vì tình dục không thỏa lòng, hoặc là vì hôn nhân không xứng ý, hoặc là người buôn bán thua lỗ, hoặc là người thi cử long đong, thì cứ hay tìm đường tự sát. Chánh-phủ Nhật đã nghĩ nhiều cách giải cứu, mà chưa có kết quả hay.

Mới rồi đây, một ông Cố đạo Nhật-bản lập ra cái hội Phụ-nhân-đồng-tinh, để cứu những người thất ý mà muốn tự tử. Muốn Tự-mã ở gần Thần-hộ, có một cái hồ to, phong cảnh đẹp lắm, người muốn tự sát, hay tìm đến đó. Ông Cố đạo treo một cái mộc bài ở bên đường sắt và trên bờ hồ đăng bóng sáng điện soi vào, để cho người đi qua phải nhìn đến. Trên mặt cái mộc bài viết mấy chữ rằng: ai có sự gì bất bình mà muốn tự tử xin hãy hoãn lại một chút, mời đến chơi hội Phụ-nhân-đồng-tinh ở nơi ấy nói nỗi với chúng tôi đã.

Sau những người đến đó, hoặc định nằm trên đường sắt, hoặc định trầm mình xuống hồ, trông thấy cái mộc-bài ấy, thì đến cầu cứu hội Phụ-nhân-đồng-tinh. Từ khi có cái mộc bài ấy cứu được người tự tử rất nhiều, tính ba đi bà lại, thì mỗi ngày cứu được mỗi người; xem thế thì biết ở Nhật bản nhiều người tự-tử, mà cái phép ngăn ngừa ấy cũng rất hay.

HÀI ĐÀM

Cái tục lạ

Nhân mọi nơi nước đang to, con vua Thủy-tề tiên đường lên du-lịch nước An-nam.

Khi đi du-lịch trở về vua cha hỏi:

— Con lên chơi trần ấy có quan-sát được sự gì đáng kể lại cho ta nghe không?

Thái tử đáp:

— Con xem nước An-nam thật đẹp như gấm như hoa, người An-nam kể cũng xứng đáng với cái tên con Rồng cháu Tiên. Nhưng trong đám bà con gái có cái tục « *đãi tiệc nhau bằng lời nói* » rất là lạ-lùng, khác hẳn mọi nước trần-gian. Thường thường thì hai người đứng đối-diện, lấy tay chỉ tỏ vào mặt nhau, rồi vừa lời thăm gia-quyến nhau vừa mời nhau ăn hết món này đến món khác, nghe giề gồm quá, đến nỗi con không thể đứng xem một đám tiệc nào cho đến lúc bọ *đề-xe!*

Vua Thủy-tề cười và bảo:

— Không phải là tục « *đãi tiệc nhau bằng lời nói* » đâu, con ạ, đấy là chúng nó chửi nhau đấy.

Sơn-phong

Những việc động đất ở Nhật-bản xưa nay

Trong một quyển sách nói về nước Nhật-bản có một đoạn nói về việc động đất như sau này:

Việc động đất ở Nhật xưa nay thường có luôn. Chẳng năm nào là không thấy nhiều chỗ động đất, song phần nhiều không gì hại là bao. Năm 1865 đã có một lần động đất dữ dội, ở thành Tokyo chết tới 100.000 người. Từ đấy đến nay mới lại có một lần dữ-dội như lần này.

Động đất ở Nhật thường đi theo một chiều giống nhau. Về cái nạn ấy thường xảy ra luôn, cho nên các nhà bác-học nghiệm được nhiều điều. Những điều sau này là những điều đã nghiệm được chắc rồi:

Mỗi khi có động đất thường bắt đầu ở phía bắc rồi từ đấy mới lan đến thành Tokyo, mà chuyển dần đến phía nam và phía tây, cho đến đảo Hakoto thì bỗng yên hẳn lại. Thường thường chuyển động đầu tiên nhất là ở miền đông Honde mà bình như các nơi ở miền giữa ngăn sức chuyển động ấy không cho lan đến miền Tây vậy.

Nhiều khi hai nơi cách nhau mấy trăm thước, mà cái sức chuyển động cũng mạnh yếu khác nhau. Việc ấy nó lệ là chỗ đất chỗ rắn chỗ mềm mà sinh ra như thế. Chỗ đất rắn mà cao, thì sức chuyển động thường yếu.

Động đất phần nhiều hãi dữ ở bể bờ, hay ở gần bể. Hay xảy ra việc động đất nhiều nhất là miền thấp có rừng. Tuy vậy, hãy qua các miền đất cao có rải chuyển động tí hơn nhiều.

Miền hay có động đất nhiều nhất là miền gần các lạch sâu trong Thái-bình-dương là những nơi sâu tới 4.000 m. mà cũng không xa bờ bể là bao.

Người ta lại xét ra rằng trong mùa rét từ tháng Octobre đến tháng Mars, thường hay có việc động đất, mà tháng Janvier là tháng dữ dội nhất.

Trong mỗi tháng có những ngày lạnh nhất, là hay có động-đất.

Như vậy, thì động-đất ở Nhật là một việc thường, song những việc dữ-dội như mới rồi là ít khi có. Và lần mới rồi, trước khi động đất lại có gió-bão, nên nhiều người bỏ nơi núi cao mà xuống ẩn ở nơi thấp, vạt có động đất và đổ cây nước ập đến, cái hại lại ghê-gớm lắm lắm.

MẤY TIN VỀ CÁI THIÊN-TAI DỮ-DỘI Ở NHẬT-BẢN

1° Đến ngày hôm 13 mới rồi, sự tổn-hại ở thành Tokyo tính ra như sau này:

Nhà bị cháy.	298.450
Nhà bị hủy hoại . . .	36 156
Số người bị hại. . . .	72 600

2 Đến ngày 14 mới rồi, số người mất tích trên truyền nhiễm ở thành Tokyo như sau này:

400 người bị bệnh lị, 49 người bị bệnh thương-hàn.

3° Các báo đã xuất-bản đều đều.

4° Ngày 16 mới rồi, đã có chỉ-dụ lập hội đồng trù tính việc tu phục lại đế-thành. Hội-đồng do quan thủ-tướng chủ trương.

Tin sau cùng

Nước Ý và nước Hy lạp

Tại nhà thờ ở Athènes đã làm lễ cầu hồn cho các phái viên nước Ý bị ám-hại, có tên tội-các trước Hy-lạp đến dự lễ. Đội chiến thuyền nước Hy-lạp đã làm lễ chào các chiến-thuyền Đồng-minh ở Pirée.

Bordeaux, ngày 20 Septembre

Cuộc thi thơ

Của Ngô-tuỳ-Quyên nữ-sĩ

Thơ thi

DCCXLVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Trải Lý, Trần, Lê kinh ngưỡng chung.
Bia gốc tôn nghiêm hồn quốc-túy,
Cung vàng bát ngát dấu nho phong,
Giờ mưa khôn chuyển thời Âu Á,
Đạo đức tô thêm cảnh Nhị-Hà,
Còn nước còn non còn miếu vũ
Còn nền danh-giáo chốn trời đông.

Nữ-sinh, Vũ-thị-An, Hanoi

DCCXLVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long
Miếu hãy còn đây đạo chửa cùng.
Bấm sáu phố phường rề nếp cũ,
Bảy mươi cao đệ xóm diềng chung,
Giáp-k'ia bia chép người đâu vắng,
Bình-tế triều thay nước vẫn sùng.
Nước lúc bình yên nơi Giám trước,
Khách qua nhường cố ngẫn ngơ lòng

Ng-bán-Thân
Làng Mai-động, Hà-đông

DCCXLIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng long,
Dấu cũ trời Nam kỷ thành công.
Đạo thống đã in màu nước Nhị,
Cung trường như họa vẻ non Nùng.
Bảng vàng bia đá danh còn đó
Gió Á mưa Âu đạo vẫn nồng.
Văn vẻ ở trong vòng nhật nguyệt.
Làm gương kim cổ để soi chung.

Nguyễn-tất-Tuy
Phó hương-hội, Đình-bảng, Bắc-ninh

DCCL

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Lớp miếu đây ai đã có công.
Nhân nghĩa nền xưa mong đắp lại,
Tinh thần nước cũ để xem chung.
Non Nùng muốn khắc kinh Chu-dịch,
Nước Nhị toan reo tiếng Bích-ung.
Đạo Không lẽ đâu trôi bỏ mất,
Á Âu nay vẫn cõi tôn-sùng.

Cử-nhân. Ng-thúc-Cảng
Bằng-tung

DCCLI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Một sợi tơ này tưởng một lòng.
Hồng-Lạc gây nên nhờ đức cũ,
Lý, Lê xây đắp để thờ chung.
Non Nùng giờ thoảng xuân là chủ,
Dòng Nhị trăng soi khách sẵn mong.
Tân Đàn xưa nay ai đó tá,
Lương thường còn để ấy khuôn vàng

DCCLII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Đạo học tôn nghiêm vốn chính trung
Lễ-phép nhà nho đều kính mến,
Cang-thường của Thánh để trông mong
Khoi dòng Tứ trước sang dòng Nhị,
Dọn rải Nùng kia sánh nải Đông,
Nam bắc mỗ ta mỗ khác tôi,
Bên Tần bên Hán để trong vòng

Ấm sinh, Ng bá-Thê

DCCLIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long.
Thánh chỉ xây nên tự Lý tông.
Chất vốt non Nùng tây phú mỹ
Mênh mông nước Nhị nọ trong lòng.
Đường khai hộ dã ngày thêm mới.
Đạo suốt xưa nay đã mấy chung.
Trải Lý Trần Lê thay đổi đấy,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng long,

Cửu-phẩm, Đỗ mạnh Xứng.

DCCLIV

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Đạo Không nào riêng một Thái-đông
Gió Mỹ mưa Âu trước sáng,
Núi Nùng sông Nhị đất khôn cùng.
Cương thường nền cũ ra công đắp,
Lễ nghĩa mầm xưa cỗ sức trồng,
Vào cửa xem bia ai đó nhỉ?
Sao cho khỏi thẹn giống Tiên Rồng.

Tú-tài, Hoàng-nguyên-Khánh.

DCCLV

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Văn miếu gây từ Lý Thánh-tông.
Giáo-hóa ơn sâu so nước Nhị.
Cung-trường nền cũ ra công đắp,
Lễ nghĩa mầm xưa cỗ sức trồng,
Vào cửa xem bia ai đó nhỉ?
Sao cho khỏi thẹn giống Tiên Rồng.

Tú-tài, Hoàng-nguyên-Khánh.

DCCLV

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Văn miếu gây từ Lý Thánh-tông.
Giáo-hóa ơn sâu so nước Nhị.
Cung-trường nền cũ ra công đắp,
Văn-minh rộng khắp miền Giao-chỉ
Lễ nghĩa nghiêm trang cõi Lạc-Hồng.
Trải mấy cuộc cờ thay đổi mãi.
Còn truyền văn-hiến tiếng Nam-phong

Đoàn-đắc-Tế.

DCCLVI

Nghìn năm văn vật đất Thăng long,
Dựng nóc văn-minh mở Lạc-hồng
Lý đắp Lê xây nền sẵn sẵn,
Nùng van Nhị bọc nước non vòng.
Kia nơi thủ thiện người cần đó.
Nọ đây bia văn nét chửa phong,
Tiếc cũng hư sùng theo nước Bắc,
Rày xem luống để tiếng giao-phong.

DCCLVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo ai không dấy tấm lòng.
Lương đống Lý Lê khuôn rất rộng.
Kim thang Nùng Nhị giếc khôn long.
Quan phong kế mến bi văn xét,
Bác cổ người lên thủ-thiện trông.
Nước Hán trời Tàu trong sáng mãi,
Thanh thanh cửa thánh nước non bồng

Hoàng-Nhung

DCCLVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long
Miếu cũ ngày nay vẫn bái sùng.
Vua Lý đắp xây nền thủ-thiện,
Sao khuê sực sỡ đất giao phong.
Gương soi đạo đức in dòng Nhị,
Cột dựng cương thường vững mặt Nùng.
Trải mấy xuân thu cỏ đã cục,
Cung tường so sánh với non vòng.

Nguyễn-đắc-Bằng
Bằng-trung, Quảng-hóa, Thanh-hóa

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 28 độ
15 giờ 31 độ

Giá bạc. — Kể từ ngày 21 Septembre 1923, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 8 f. 58.

Thị giá quốc-tế. — *Ngày 21 Septembre 1923,* — 3°/. 56 85. — 4½. 1918 62 90 — 5½. 1915 1916 75. — 5½. 1920 25,50 — 6,/ 1920 88 20.

Tin tàu. — Tàu *Commissaire Ramel* khởi hành ở la Pallice ngày 17 Septembre đi Haiphong.

Quan Toàn-quyền đã tới nơi. — Quan Toàn-quyền Martial Merlin cùng với quí-phu-nhân và quan quản-lý văn phòng Le Fol đi chuyến xe lửa riêng ở Thanh-hóa đã tới gare Hanoi chiều hôm nay hồi 4 giờ.

Quan Thống-sứ Bắc-kỳ đi ô-tô vào đón quan Toàn-quyền tại Ninh-bình từ buổi sáng cũng cùng với ngài ra một lượt.

Quan Toàn-quyền tới nơi vào giữa lúc báo sắp ra, vậy đến số ngày mai bản báo sẽ tường thật về cuộc nghênh-tiếp ngài.

Bản báo xin thay quốc-dân mà kính mừng ngài và qui-quyến đã tới Hanoi.

Thư gửi đi Vân-nam. — Có nhiều người gửi thư sang Vân-nam chỉ gián tem 5 xu mà thôi, như vậy những người nhận thư lại phải phạt là thư không gián đủ. Vì thế mà sở Bưu-điện có bá cáo rằng thư gửi đi Vân-nam cũng như các tỉnh khác bên Tàu, phải gián tem 1 hào từ 20 grammes trở xuống, còn người sở ấy thì cứ mỗi 20 grammes hoặc kém 20 grammes phải trả thêm 5 xu nữa.

Cứu các nhà thủy-tai. — Bản-quán vừa tiếp được của ông Nguyễn-hữu-Đích ở phố hàng Taiếc số 29 và của lệnh-tang là M. Nguyễn-hữu-Kim số tiền 10 đồng gửi quyên về việc cứu giúp các nhà bị thủy-tai:

Hội-chợ lần thứ năm sẽ mở từ 2 đến 16 Décembre tới đây này.

Bán một cái xe ô-tô « Maxwell » 16 mã lực, 5 chỗ ngồi, 10 litres nước săng đi được 100 kilomètres.

Hỏi tại: số nhà 2, phố Bovet, Hanoi. 3674

Tin nước lụt. — Vì đê sông Đuống vỡ mà ruộng nương suốt hạt Văn-giang đều bị ngập lụt cả, các xã chung quanh đều bị ngọn nước xô vào mà nhà cửa ngập đến mái nhà. Từ hôm đê vỡ đến giờ, gạo ngô mỗi ngày một cao, vì lúa má cỏ đi gần trở, chỗ đương mưa mồn xanh tươi, mà bây giờ mất sạch không vớt vát được tí nào.

Quan huyện Văn-giang và nhà-dịch từ hôm đó đến nay vẫn ở nơi mặt đê để thúc dân phu hộp long chỗ đê vỡ lấy, nhưng sức nước xô vào đồng lấy còn mạnh lắm, nước trong đồng vẫn từ từ lên vậy vụ mùa này chắc là thối hết.

Tòa án Đại hình. — Hôm nay tòa án Đại-hình xử việc sau này:

Hôm 1er Juin 1923 tên Tạ-v-Hoán tức Học, quán ở làng Văn-trì (Phúc-yên) đem đến nộp ở L'ém-phòng 4 cái giấy bạc giả 1 đồng và xin tinh nguyện đi đò những tên làm giấy bạc giả ấy. Đến hôm 30 Juin tên ấy càng với mấy người đến nhà cha con tên Ng-v-Toán, Ng-v-Toan, Ng-v-Giục ở làng Nghĩa-an (Vĩnh-yên). Khi đến đấy tên Hoán lấc thì cùng với Toán lấc thì cùng với tên G gọi vào cái buồng đóng cửa kín cổ khóa, rồi bảo người đi với tên ấy đánh giấy thép về báo sở Mật-thám ở Hanoi.

Khi sở Mật-thám được giấy thép trình quan Dự-thẩm rồi đến tận nơi khám bắt được 5 trong buồng ấy một cái bàn in bằng gỗ bây còn mới, bốn cái bát đựng thuốc vẽ càng là bát vẽ và giấy bạc đương in giở. Lại bắt được một cái hộp đựng 26 cái giấy in xong rồi và 16 cái chưa in xong.

Hỏi tên Giục và tên Toán đều chối không nhận và khai rằng những thứ ấy là tên Hoán đem đến vu cho chúng nó. Nhưng những người đi bắt tên Hoán khai rằng không thấy tên Hoán mang gì cả. Hỏi tên Hoán thì không nhận là đồng đảng với bố con tên Toán nhưng có thú nhận nặng có đem ba cái giấy bạc giả lên tỉnh Tuyên quang lưu thông. Song xem tình hình lấc tên ấy đi báo chẳng lấc tên ấy đến nhà bố con tên Toán cũng đã rõ là có đồng đảng làm giấy bạc giả ấy.

Ba tên phạm trước chưa can án lần nào

BÁN MỘT CÁI XE Ô-TÔ CÓ 800 $

Hiệu « Clément Bayard », còn tốt, bảy chỗ ngồi, chạy 100 km. hết có 11 lít săng.

Ai muốn mua hỏi tại sở Kho-bạc, tỉnh Nam-định. 3680

KIM-VÂN-KIỀU CHÚ THÍCH

Xuất-diện toàn bằng chữ nho, chú thích toàn bằng quốc-ngữ, thực là một vở chuyện có giá-trị. Mới xuất bản lần thứ nhất.

Mua lẻ mỗi quyển 0 p. 60

Mua buôn có thể chăm-chước kinh biếu hoa-hồng 20 /.

Ở xa gửi mua không phải chịu tiền cước.

Liệt-qui chiếu-cố mua bao nhiêu xin cứ viết giấy cho ông Bùi-tường-Chiểu, 97 Rue de la Soie, Hanoi. 3681

Lịch sang năm. — Xin nói để các ngài biết rằng lịch sang năm của bản quán đã bắt đầu làm.

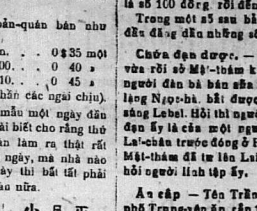
Vậy nếu các ngài thương gia gần xa cần phải thừa lịch cho quí hiệu thì xin mời lại ngay bản quán mà đặt trước, nếu không đặt trước thì sau sẽ phải chịu giá đắt và lại hết cả bìa vẽ đẹp nữa.

Giá lịch của bản-quán bán như sau này:

Từ 100 trở lên. . .	0$35 một
Từ 10 đến 100. . . .	0 40 »
Từ 1 đến 10.	0 45 »

(Tiền cước về phần các ngài chịu).

Sau đây lại in mẫu một ngày dán năm tờ để các ngài biết cho rằng thứ lịch của bản quán làm ra thật rất tiện cho việc xem ngày, mà nhà nào đã có thứ lịch này thì bất tất phải mua quyển lịch tàu nữa.

Ngài nào ở xa, muốn viết thơ về, xin cứ gửi cho ông Quản-lý nhà in bản quán như sau này:

M. Bùi-xuân-Thanh
61-63, Rue du Coton, Hanoi.

TRƯỜNG PHÁP-VIỆT TIỀN-ÍCH

(Phố Bourret số 4, sau Ngõ trạm)

Cô lớp sơ đẳng đã bắt đầu học từ 3 Septembre rồi, cũng của nhiều chỗ, ai muốn xin cứ đem đơn đến.

Lại có hai lớp mới, sẽ mở từ 1er Octobre trở đi, là:

Cours supérieur
Cours complémentaire

Ai muốn xin học những lớp ấy thì nên bắt đầu học từ tháng này mới khỏi thiệt. Lớp complémentaire có những vị giáo sư trong học đợy.

Học-phí định là:

Cours Complémentaire	3 p 00
» Supérieur	1 50
» Moyen	1 00
» Elémentaire, ...	1 00
» Préparatoire.	0 80
» Enfantine	0 60

3677 *Trường Tiến-ích lại cáo*

Người Học-chính. — M. Bùi-duy-Bạt có bằng Sơ-học được bổ trợ giáo tập sự tại trường Lạc-giao, phủ Lạng-giang (Bắc-giang) thay M. Nguyễn-đình-Thiện tạ thế.

M. Ng-tường Cam giáo-học tập sự ại Bắc-kạn được từ chức kể từ ngày 2 Septembre 1923.

Nghỉ hộ sản. — Mme Ng-thị-Quy trợ giáo tập sự tại trường Nữ-học hàng Cót (Hanoi) được nghỉ hai tháng lĩnh cả lương.

Cô Bùi-thị-Luận có bằng Sơ-học nay kiêm việc dạy thay Mme Ng-bị-Quy, mỗi tháng được phụ cấp 15 đồng.

Tai hại về nước lụt. — Quan Thống-sứ lại vừa cấp cho quan Công-sứ tỉnh Bắc-ninh một vạn đồng nữa để chi-tiêu những khoản cần kíp về thầy-tai nhà sinh ra.

Vì khờ dại hay vì không thiệt của ? — *Quan bảo Đông-pháp* ngày 19 Septembre có đăng những số phiếu công thái được hoàn lại mà người có phiếu vẫn chưa đến đổi tiền về, từ kỳ rút số lần thứ nhất đến lần thứ năm không biết bao nhiêu mà kể. Những số ấy nhiều nhất là số 100 đồng rồi đến số 500 đồng.

Trong một số sau bản báo sẽ bắt đầu đăng dần những số chưa lấy ấy.

Chưa đạn được. — Ngày thứ ba vừa rồi sở Mật-thám khám nhà một người đàn bà bán sữa là Ng-thị-Ý ở làng Ngọc-hà, bắt được ba viên đạn súng Lebel. Hỏi thì người ấy thú rằng đạn ấy là của một người lính tập ở Lai-châu trước đóng ở Hanoi cho. Sở Mật-thám đã tư lên Lai-châu để xét hỏi người lính tập ấy.

Ăn cắp — Tên Trần-văn-Xuân ở phố Trung-yên ăn cắp 10 cái áo của M. Ng v-Thuật ở phố Pháo-kiến thì nay đã bị bắt để xét hỏi.

Công-ty Phạm văn-Phi CẦN NGƯỜI LÀM máy và tài-xế cầm xe ô-tô — Xem trang thứ tư 2013

MUỐN BÁN VÌ PHẢI ĐI XA

Có ngôi 200 mẫu ruộng, cách ga Thập-miêu 2 kilomètres, trâu ngôi ba chục con, ngưu canh điền khí đủ cả, và các đồ vật. Giá bán rất rẻ.

Hỏi tại Bản-quán 3678

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Ba chiếc chiến-thuyền. — Mấy hôm nay ở thành phố ta chỗ nào cũng thấy thầy-binh đi lại nào người Pháp, nào người Nam, thấy đâu có về trang-nghiêm lễ-phép thứ không như các ông về say-sưa lếc-cếc mà bỉ-ban ta lắm phen thường phải bực mình vậy. Thật ta rất lấy làm đáng khen.

Những thầy-binh ấy ở mấy chiếm-thuyền *Moqueuse, Astrolabe* và *Octant* mới ở Saigon ra từ ngày 12 Septembre trước, chứng ấy giờ đến cuối tháng có lệnh của thầy quản đốc-tờ ra thì lại sẽ nhổ neo đi nơi khác.

Mấy con đường đổ nhựa. — Trước kia mới có đường Paul-Bert và một khúc ngắn ở phía sau Hôtel du Commerce tức là phố Harmand, đổ nhựa mà thôi. Xét ra đường đổ nhựa có sạch sẽ đi lại thật êm, song chỉ phiền một nỗi mỗi khi trời rắng lo thì nhựa lại chảy, thành thử xe kéo như xe gỗ hay xe ô-tô chạy lăng cả bánh xe xuống. Bởi vậy lần nay những xe hàng tặng đều bị cấm chỉ không được đi qua những phố ấy.

Mới đây đường Bonnal cũng mới đổ nhựa xong, từ đầu phố Bến-cần đến khỏi trường học Saint Joseph. Bây giờ lại đương bắt đầu đổ nhựa con đường Amiral de Beaumont, từ trước của Hôtel Kreurohe đến phố Paul-Bert.

Nhiều người e rằng rồi ra các phố đổ nhựa cả thì chết người cho các nhà.

(Xem trang thứ ba, cột thứ ba).

số 10

ĐÁ-BIẾT-TUỔI-VÀNG

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHAN-BỘI-CẦM dịch-thuật

Cuốn tiểu-thuyết này cho là đi-tình tiểu-thuyết cũng được, mà cho là trinh-thám tiểu-thuyết cũng được. Vậy xin dịch ra để công-hiến cùng bạn độc-giả một cuộc tiểu-nhàn khiển-hứng trong khi tiêu-hận tức-dư!

Y-sinh vừa bước chân vào cửa, liền xem xét một mà bảo tôi rằng:

— Ông bắt thuốc sao không dùng hôi mà để bắt thuốc cuốn làm gì, khói bốc hơi xông, thật nồng nàn khó chịu quá!

Tôi nói:

— Tôi, chẳng vì nhược, bắt thuốc nặng không ưa. Giờ tôi xin hãy tạm ra ngoài, để tiên-sinh vào thăm bệnh.

Nói xong liền lồng thồng đi ra vườn. Bấy giờ khí trời tuy nồng nực, song mặm trông phong cảnh, cũng đã khiến cho lòi khoan khoái trong lòng. Giờ thấy cây im, một mảu thanh nhạt; trời xanh mấy trắng, bốn mặt thế lương; trông quãng cảnh vắng chiều thanh, vẽ ra một bức tranh sầu tịch.

Bỗng chiếu bằng lăng, thơ thẩn ra về, nảy kế rong trâu, nọ người vác cuốc. Xa trông ra phía nhà thờ, cũng một rấy nhà trước mặt, cũng thấy bốn bề lặng ngắt, vắng vẻ không ai. Thường thì trong lúc chập tối, tôi vẫn thích một mình ra chơi, nằm trông cảnh vật chiều hôm. Sao đến hôm nay, cảnh vẫn cảnh ấy, người vẫn người này, mà trong trí tôi lại ra chiều buồn rất không vui, như say như tỉnh . . . . . Mà có lẽ chính là vì mấy lời nói của người sắp chết đó, để nhóm lửa vào trong óc tôi, khiến cho tôi nóng nẩy bàng hoàng, không sao cầm nổi! Chẳng những thế! Lại còn một cô Phòn họ-thân kia nữa! hai người ấy cùng đem trái tim tôi mà làm chỗ chiến trường! Trách nào mà tôi chẳng bồi rồi không yên; ngồi mất trông trời, cúi đầu nhìn đất, ruột lầm đôi đoạn, trăm mối tơ vò. . . .

Lại nghĩ nàng đã cho mẫu nước hương trời, song cũng qua thật đã si cũng là người. . . . . nhưng! Song quái lạ thay là con chó Nhật-bản với đứa thợ-ký kia, cớ sao tính quái lạ thường, chẳng khác con yêu con tinh vậy. Cứ lẽ mà đoán, những hạng người ấy, thật hết như những chuyện mà các nhà tiểu-thuyết thường dùng làm tài liệu, tả trong những cuốn tiểu-thuyết lý kỳ! Ai ngờ chẳng bọn mà nên, chính mắt tôi lại được trông thấy!

Hương đưa thoang thoảng, những cụm hoa mầu-cỏ năm mài sắc sỡ, tôi đến gần ngắm nghía, thì hình như mùi hương cũng hơi khác với mọi ngày! Cảnh-hoàng hôn thu lại dần dần, bóng người bóng cây, cũng dần thấy mơ hồ không rõ. Bấy giờ tôi mới thấy thân thể tôi đã xoay vần khác hẳn! Cái tâm thần ai đặt như ngày trước, đã không phải là của tôi nữa rồi! Trên lối đi lát đá bỗng nghe lốp cốp có tiếng giầy, thì ra y-sinh đã từ trong phòng sách đi ra vậy.

Tôi hỏi:

— Thế nào? Thưa tiên-sinh!

Y-sinh bắt thình-lình nghe câu hỏi của tôi, không trả lời ngay được, ngẫm nghĩ hồi lâu mới đáp:

— Cái bệnh của ông bạn ông thật thấy là lạ quá. Song tôi với ông vốn đã cùng nhau quen biết, thì bất phương rằng nói thật cùng ông: Tôi đây tôi cũng không biết cần bệnh ra làm sao đây!

Tôi mỉm cười mà nói:

— Có phải ông ta nói rát không!

Y-sinh nói:

— Ông quen người ấy đã lâu à!

Tôi hỏi:

— Cái đó có can thiệp gì đến bệnh?

Y-sinh nói:

— Ông có biết ông ta trong khi cơn khuốc hay uống thứ thuốc gì không?

— Tôi nói;

— Không! Tôi không biết!

Y-sinh nói:

— Tôi ân-mạch xong, mà người ấm lại ra chiều không cần gì đến bệnh! Tôi cố cắn vặn mãi, song người ấm lại có ý cho rằng tất nhiên tôi không sao biến được bệnh nguyên. Tuy vậy, cứ lấy thân tôi cùng tinh thần mà xem, thì người ấy trước kia tất nhiên có khác với người thường nhiều lắm!

Tôi nói:

— Thế thì bệnh ấy có lẽ không chữa được nữa hay sao?

Y-sinh nói:

— Tôi thì tôi xem ra bệnh ấy không biết đến bao giờ mới chết! Nói tóm lại, tôi cũng hiểu vẩn mông gì cả! Đến sáng sớm mai, tôi sẽ lại đây, cho ông ta nống một liều thuốc bổ, song kỳ thực thì thuốc bổ cũng không ích gì đến bệnh này!

Tôi hỏi:

— Thế có phải ông ta uống phải thuốc độc không?

Y-sinh nói:

— Điều đó tôi cũng không thể biết được, cứ ý tôi đoán, thì lúc bình nhật chắc hay uống thuốc, thứ thuốc ấy mới nống thì không sao cả, song đến bây giờ thì bệnh mới phát ra . . .

Bấy giờ tôi sắp đi trở vào, liền mời y-sinh rằng:

— Mời tiên-sinh hãy vào trong này uống chơi cốc rượu!

Y-sinh nói:

— Tôi còn phải đi thăm bệnh cho một người nữa.

Tôi bắt tay y-sinh, rồi một mình đi trở vào Cách-tư-thất bấy giờ đương nóng lòng sốt ruột, chờ đợi tôi vào: nằm dài ở trên giường, bốn nhung quanh đều chồng chất những gối, nửi mặt thâm đạm, tôi trông mà đau cả người!

Cách-tư-thất nói:

— Đưa chai Bạch-lan-địa cho tôi! Thầy-thuốc vào đây vật mãi khiến tôi nhọc lắt cả người, tai ù mắt quáng!

Tôi đưa rượu cho nống, Cách-tư-thất lại hỏi:

— Thầy-thuốc bảo bệnh tôi là bệnh gì? có lẽ lại thêm cho tôi một cái bệnh đánh mới hẳn?

Tôi nói:

— Không! Thầy-thuốc nói rằng không biết ông đau bệnh gì cả.

Cách-tư-thất nói:

— Thế thì anh thầy-thuốc nầy thật thà đấy! Vậy anh ta có còn nói gì nữa không?

Tôi nói:

— Ông tưởng tôi rằng ông ngày trước có hay uống thuốc không? Tôi đáp rằng không biết:

Cách-tư-thất nói:

— Tôi thực không thích uống thuốc bao giờ!

Tôi nói:

— Thế thì tôi cũng như ông! Chỉ có ngày hôm qua, là tôi đã nống lắm phải thuốc mê, Ban-lật nó bỏ lẫn vào rượu!

Tôi nhân đem chuyện kể lại, Cách-tư-thất ngạc nhiên, rồi lấy làm ghê sợ. Sau lại nói:

— Xem đó thì biết rằng chúng đã thấp cơ mà thua trí đàn bà . . . Tôi cũng đã tính trước đến việc ấy rồi, nên nói thật ông hay, con gái bao giờ uống vẫn có thể lực hơn con trai con trai không sao địch lại được!

Tôi nói:

— Ông có thể kể chuyện năng Phòn-họ-thân cho tôi nghe không?

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
BAO THỨC
KIỂU PHÁP
Máy kỹ-mỹ thượng hạng
Mặt đồ kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 5 NĂM
Giá..... 5$00
Bán tại hiệu :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert. — HANOI
2089

Phòng khám bệnh
của quan Thầy Thuốc tây
Phố hàng Điếu nhà hòm (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.
Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.
Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.
2063

DƯƠNG BÁ-TRẠC
ET
TĂNG-KHÁNH-LONG
đi ĐÔNG-NAM-MỸ
Đệt lãnh lụa, vải-màn, khăn mặt, vớ, giầy tây, giầy ta, va-ly, làm mũ (non), khăn đẹp, mũ mây, và buôn đủ các thứ hàng Bắc-kỳ, bán cất và bán lẻ.
Tổng cục : Hà-nội phố hàng Bông, số 152.
Phân cục : Sài-gòn đường Catinat, 10, đường Bonnard, 90.
Đồng-sướng tại Thái-bình-Sếp.
Hàng tốt giá hạ, qui-khách chiếu cố xin cứ gởi thư về ĐÔNG-NAM-MỸ số 152, Rue du Coton, Hanoi.
2096

CÁC PHÁO-TÂY MỚI,
BÁN CHIỀU-HÀNG
Bản-hiệu có trữ nhiều thứ pháo-Tây để dùng về các ngày lễ hội. Lại có riêng một thứ pháo xanh đỏ (flamme de Bengale) để các nhà hát dùng cho hợp vệ-sinh vì chỉ không có khói khét, sáng tỏ, mùi đẹp và cháy chậm, để lâu không rớt.
Các quý-khách ở xa có cần thì xin gửi thư về thương-lượng và lấy hóa-giá, sẽ gửi theo tàu thủy hay hỏa-xa, không gửi giấy thép được.
Xin chiếu cố.
XUÂN-HÒA, tạp-hóa
99, Phố Hàng Gai, Hanoi.

chỏ chắc, vì đường đồ nhựa rất kỹ cẩu thứ xe chở hàng nặng, thế lắm rồi cũng lại có lệnh cấm như các đường đã nói trên kia, mà thôi.

Thế cũng phải, nhưng ta lại nên biết rằng các con đường đồ nhựa trên kia đều có nhiều công-sở lớn, thương gia to và khách-sạn, nhà trường, nếu hàng ngày mà huyên-náo thì rất ngăn trở cho những người làm việc. Có lẽ vì thế nên thành-phố không nài tốn kém đồ nhựa mấy con đường cần phải bảo-hộ sự yên-tĩnh cho thêm được sạch sẽ đẹp-đẽ chăng ?

Xe nhà cần ai. — Có một cái xe nhà không biết của ai, vì không có số hiệu gì riêng cả, bỏ ở đường đê số Sáu-kho. Tối xuống đến Lu-sách, thì linh cảnh-sát đã cho đưa về sở cẩn.

Đi đâu mất. — Người Hoa-thương tên là Trinh-bình, nhà ở phố Paul-Bert số 24, lại sở Cảm trình rằng chiều ngày 16 trước đứa ở gái tên Chi hay Bỵ tự nhiên bỏ trốn đi đâu mất. Chủ khai nó đi không lấy trộm gì cả.

Một nhát dâm. — Mười hai giờ rưỡi trưa ngày hôm nay, tên phu xe Vũ-văn-Hiếu lại trình Cảm rằng nó kéo xe đi qua trại linh tây ở phố Paul-Bert thì tự nhiên vô số người linh các chạy ra đâm nó một nhát ba-don-nết thủng suốt cánh tay. Việc này sở Cảm sẽ tư giấy ra trại-linh để chất vấn nguyên ủy.

Bắt được đồng đảng. — Ng-th-j. Xuân thc Thanh, vô nghề-nghiệp ngụ tại làng An-dương, đã bị bắt tống giam về tội đồng đảng ăn cắp số tiền 493 p. của một người Hoa thương qua Hạ phong mà riêng phần thì được 12 p.

HÀ ĐÔNG

Trời ra tai. — Vừa mới rồi các nhà nông-gia xuýt nữa bị khốn đốn về cái nạn chồng thấy thoa-thiên mây mà thoát khỏi, thì nay lại kể đến cái nạn sâu bọ phá hại lúa mà.

Về vàng Thanh oai, chất là lúa Nếp-may nhiều các ruộng lúa đều bị một thứ sâu tự cây lúa sinh ra ở trong nõn cây lúa mà cắn tiện thối mầm đi, làm cho cây lúa là vàng đi mà chết dần. Ruộng nào không có thứ sâu ấy thì lại có bọ xuýt đục lá ngoài hay là bao nhiêu khí lực ra lá cả, cây lúa cứ mười lá đi mà động gió là đổ chứ không phải chống mà đỡ. Thế mới biết trời ra tai thì cũng khó lòng mà giữ được.

Nga sơn, Bãi-v Quỳnh. lại cẩo

QUỐC-OAI (SƠN TÂY)

Bão chậm vì đâu? — Ở chốn thôn-quê năng ngày cứ mong mỏi được tờ báo để xem cho biết tin này việc nọ, thế mà càng mong bao nhiêu lại càng cứ chậm hoài. Có một đêm rất rét lấy làm lạ là bao nhiêu những ý-tưởng nói trong tờ báo lẫn ngày kế không mua báo bao giờ lại được biết trước những người có mua báo mới lạ chứ vậy thì chúng lấy báo đâu mà xem ? Lắm khi nhận được tờ báo mới lại chán nhất nữa, vì tờ báo hoặc xơ rách hay là nát nhàu lại. Đó là một điều bất tiện cho các nhà mua báo ở chốn thôn quê vậy. mong rằng tờ Bắc-tân tự sẽ cải lương ở mà xét xem cái mối tệ đó vì đâu.

Một người mua báo lại cẩo.

HÒA-BÌNH

Một cách chữa bệnh lạ lùng. — Ngày 14 tháng trước ở xã Cao phong có một người vì bụt điếu thuốc lào mà chết, số là trưa hôm ấy, chàng ta bỏ thuốc vào điếu vừa hút khói mồm, thì chẳng có điếu ngắn quay ra, không kịp nói năng gì cả người nhà hoảng hốt liền xúm lại gọi hồn đã về chìn xuối từ bao.

Đến hôm sau nhà thương mổ ra khám thì thấy lá lách và phổi, điều oát-re cả liền cho đem mai táng.

Có người bảo là chàng ta hút phải thứ thuốc bị chài, nhưng tưởng không có lẽ.

VIỆC KINH-ĐÔ

Quan Toàn-quyền tại Huế. — Trong khi quan Toàn-quyền ở tại Huế thì nghỉ cùng với quan Khâm-sứ Pasquier có thương-thuyết rất lâu với các quan thủ-hiến các sở Ngài có đi xem các trại-binh các trường Cao đẳng, nhà thương, viện chẩn mất viên kinh-lí, sở nuôi ngựa, trường kỹ nghệ, nhà làm đồ gốm ở Làng-thọ nhà máy nước. Ngài có chỉ tọa một kỳ hội-đồng Co-mật và có giải bầy cùng các quan Thượng-thư cải chương-trình cải-lương mọi việc là thế nào. Ngài có tiếp kiến Hoàng-thượng mấy lần.

Quan Toàn quyền đã từ Huế ra Hanoi. — Sáng ngày 18 Septembre hồi 9 giờ, quan Toàn-quyền đã từ giã Huế ra Hanoi.

Đúng 9 giờ ở trước phủ Khâm sứ, các quan lại hầu Chánh-phủ đã chực sẵn để đưa Ngài lên đường, còn các vệ binh cũng nghiêm-trang đứng đó thấy đều nghiêm trang tề chỉnh. Hoàng-Thượng có đặc mạng quan Thượng thư bộ Binh Toàn Đại nhân đi đưa Ngài đến tỉnh Thanh. quan Khâm-sứ Trung-kỳ cũng đưa Ngài đến tỉnh Ly.

Trước khi Ngài cùng qui phu-nhân và các viên chức tây tùng Ngài bước lên xe Ngài chào khắp các quan-lại rồi lên xe ô-tô. Khi xe đi khỏi cửa phủ Khâm-sứ thì ở Kỳ-Tài có phát pháo và các vệ binh-thì binh lễ đưa Ngài rất uy nghi long trọng Sáng ngày 19 Ngài xơi cơm tại tỉnh Sơ Quảng-trị hồi 11 giờ rưỡi. — 12 giờ lại khởi-hành từ Quảng trị ra Đồng-hới.

Cuộc Đại yến đãi quan Toàn-quyền tại Nội-đình. — Ngày 16 Septembre hồi 20 giờ, quan Toàn-quyền cùng qui phu-nhân đã vào dự cuộc Đại-yến trong Nội-đình tại nhà Tả-Vu cùng quan Khâm-sứ, các quan chức tùy tùng quan Toàn-quyền và các quan Thái-Bộc (tức tôn sở cùng các cụ lớn Viện Cơ-mật.

Cuộc Đại-yến ấy khoản đãi rất trọng thể. Hoàng-thượng có đọc bài chúc từ, quan Toàn-quyền cũng đáp từ ngay đó ở tỉnh đình hầu cầu lương banh, rồi cùng đàm đạo yến lắm rồi vui về. 22 giờ có bày cuộc dạ yến và nhảy cầm tại điện Cần-chánh, và mãi Tử tinh, Tam-đa, Bát-tiên và bài bông cùng đốt các thức pháo bông cây-bông lấy Nam trước sân điện xem với tiếng tiêu thiều ca nhạc thật đã vui vẻ.

Cuộc đại-yến ấy khai từ 8 giờ mãi đến quá nửa đêm mới bãi.

Các quan viên Tôn-thuộc vào dự cuộc đại-yến ở Nội-đình. — Hồi 5 giờ rưỡi ngày 16 Septembre ông hội trưởng hội Hữu-tài sở Tôn-nam quan viên tiếp được bức thư quan Khâm-sứ từ cho biết rằng Ngài có tiếp thư bản Nam-triều để phụng lời sắc Hoàng Thượng ban ra được cho phép các quan-viên Tôn-thuộc lông sự chánh-phủ Bảo-hộ được phép vào dự cuộc đại yến ở Nội-đình, tại điện Cần-chánh. — Cuộc đại-yến ấy mở từ sau lúc cuộc Đại-yến khoản đãi quan Toàn quyền.

Được tin ấy ông Hội trưởng đã liền tin cho Liên-hữu biết, và đến 22 giờ thời có 20 ông vâng lệnh ấy, đeo bài Nghị mặc áo xanh vào dự yến.

Nếu lời sắc ban ra sớm thời còn được nhiều ông vào dự yến.

Bạn hát cải lương. — Được vài hôm nay có bạn hát đồng-ấu ở tỉnh Nam-trang chừng vài mươi người đi hát đạo đã đến Huế và đã diễn-kịch cách cải-lương ở trường Nam-bình, bạn đồng ấu này tuy nhỏ mà tập-luyện cách ca vũ theo lối tân thời, lại những khúc đàn pha trộn khúc xưa và bản nay mà đặt thành điệu mới.

Thế thì quốc dân ta tưởng cũng nên tán trợ vào giúp giáp vào đến xem phường hát ấy cho đông cũng tức là giúp cho nền mỹ-thuật của nước nhà được phát đạt dần dần mà đến ngày cực-lạc đêm vậy. Mong lắm thay.

Kẻ trộm táo gan. — Cách vài hôm nay ở nơi xem Trung bộ gần rạp Bắc-kỳ có xảy ra một chuyện mất trộm rất buồn cười mà trộm như thế mới thật là trộm táo gan.

Số là hai vợ chồng người phú gia kia có bao nhiêu của tiền vật bán đều bỏ vào trong một cái rương xe, đến tối lại người vợ lấy ngủ trên rương mà giữ cẩn luôn thể. (cách giữ của ấy thường gọi là chắc chắn, cho nên người xe này thường dùng cớ ấy mà giữ nhà. Đêm vừa rồi có đứa kẻ trộm vào nhà ấy, vừa lúc người chồng đang ngủ mê thì nó đã lấy được cái áo của người chồng mặc và mình nó rồi lại trèn rương xe nằm chung với người vợ. Lại gỉ vợ chồng quen hơi, nên nó đã xé xích người vợ về một bên rồi nó cạy mở ăng vào chính giữa là nơi của rương, mà lấy hết cả của riêng tây để tỉ nhuyễn, mãi đến sáng mới biết. thì chỉ nội một cái rương ấy có bao nhiêu của đựng ấy đều mất sạch cả, còn đồ trong nhà thì không mất vật gì, xem như rứa thì ra đứa trộm thật táo gan mà dùng cách ấy thật là mạo hiểm.

Ở tỉnh ấy có một đứa nào đó, cách vài tháng nay đã giả dạng một ông phán nào đó mà bị người vợ biết được, không đến nỗi mất của, nay nó cứ quen thói ấy, tưởng nên nói cho ra để trừ hết hại về sau.

(Xem trang thứ ba)

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ sáu 21 Septembre 1923
Diễn hai tích
Một tích chèo cổ — *Một tích tuồng phe*
Tích thứ nhất :
TIỀN TỬ PHÙNG TIÊN
Tích thứ hai :
ĐƯỜNG - DƯƠNG
TRƯỜNG - BẢN
Toàn đào kép trẻ con diễn rất khéo.

Tối thứ bảy 22 Septembre 1923
DUYÊN PHẬN ÉO LE
(Tích mới soạn)
Đọ xem đôi chữ sắc tài
Hóa công sao nỡ để hoài đông-căn.
Trông người lại ngẫm đến thân,
Trận cười tức ruột tiếng ngâm mối mồm,

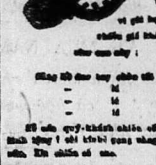
XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng các bạch của bản-hiệu, đến khi sở mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà lầm ra không dặt được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời khai trình các quí-khách rõ cho sở xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhớ rõ :

• Nhà Bán-thuốc Ed Montès ở Đồng-hỏ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi.•

Nay kính,
Ed. Montès,
54, Rue Paul Bert, Hanoi

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái 1$00

Thưa các quý-khách, những đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá hạ cho 5 quan nên chẳng tôi xin bớt giá mất cái 1$00 nữa chính giá thường bớt thời còn bốn cái kính giọng vàng cả hộp xin xem như sau này :

Hàng tốt theo loại nhẹ chỉ mấy giờ		giá trước	5$00 nay 4$00
—	kính	có kim ly	— 6 00 — 5 00
—	kính	kim thép và kim vàng	— 6 00 — 5 00
—	kính	vàng thực sinh	— 8 50 — 6 50

Đồ nào quý-khách chiếu cố cho 2 cái mà không bớt giá, chiếu giá trước thêm tặng 1 cái khoá quang vàng đủ mất và 1 cái hộp kính aluminium và cả tiền nước nữa. Kín chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI
48, Phố hàng Ngang, HANOI

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc vẽ những bình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn lắm không ai có thể tin được !

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tên Một-các phụng thị chân phủ riêng :

Chiếu nay đại dương phương chỉ MONTÈS qui hàng, có nhỉ nên một thứ rượu bổ để dùng được cho phi hợp, đáng nên gọi là Bổ-thận-thang, thường hợp phải phi phải nào qui dương phương chỉ đã có bằng-cấp, ấy là chiếu-chỉ.

Khâm thử.

• Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bán-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trẻ-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-thật có được cộng-hiệu cho tính-chất người bán-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
• Bán cùng đủ thứ ở trong tiệm, và bán buôn.

---

48 87

HỌC-KIỀU-LÊ

Chuyện một người nữ-sĩ có tài hay học phun châu, lại giỏi được giá trong tuyết sạch, đáng làm gương cho bạn quần-thoa. Xem chuyện này thì để biết rằng cửa bậc đàn-bà khôn ở trên thế-giới là xưa đến nay, cũng có kẻ tinh-anh trong trời đất chung đúc mà nên, thay Tạo hóa có phân biệt nam-giới nữ mới phải.

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC đặt thuật

Tú-hữu-bạch và *Trương-qui-như* đều cả cười. Mấy người còn đang cười nói thì bỗng thấy người nhà bẩm *Trương* thầy chạy đến mà báo cho *Trương-qui-như* biết rằng :

— *Bạch* lão-gia ở *Cẩm-thạch-thôn* sai người đến mời, hiện đang ngồi đợi tại nhà đó !

Trương-qui như nghe nói khẩn-trá như nghe tiếng kim-điện truyền-hô, liền đánh mình được trắng trong-nguyên, mừng-rỡ xiết bao, liền hỏi người nhà rằng :

— Hay là mời *Tô* tiên-sinh mà mày nghe lầm ?

Tên người nhà nói :

— Bẩm-rằng hẳn nói là mời *Trương* tiên-sinh !

— Dễ thường mời cả hai chăng ta đó chăng !

Tên người nhà nói :

— Không thấy nói *Tô* tiên-sinh.

Tú-hữu-bạch nghe nói, phẫn người ra hồi lâu, nghĩ thầm : có sao lại chỉ mời có một mình hắn, nếu vậy thì thật lạ quá ! Nghĩ vậy, nhưng không tiện nói ra, chỉ mỉm-cười mà đáp rằng :

— Chắc là mời *Trương* đại-huynh. Nếu có mời tiền-đệ thì tất đã đến chẳng nay.

Trương văn-khanh nói :

— Hai đại-huynh hãi-tất phải nghỉ-ngơi, tử chúng về chốn hoa-viên, sẽ được biết rõ.

Bọn người vội-vàng cùng nhau về chốn hoa-viên. Khi về tới nơi, đã thấy *Đồng-vinh* ngồi chờ tại đấy. Ba người cùi chào, *Đồng-vinh* nói với *Trương-qui-như* rằng :

— Hôm qua tôi vâng lời đến cửa tiên-sinh, khi lão-gia tôi đi xơi tiệc về, tôi độ trình bài thơ Lão-gia tôi cầm lấy, đem vào *Mộng thảo hiên* cùng tiểu-thư xem xét, rồi khen tiên-sinh là một bậc cao-tài, thiên-hạ ít có ! ngày hay mời tiên-sinh nói chuyện.

Đồng-vinh nói xong, thì vào tay áo lấy ra một cái danh-thiếp trao cho *Trương-qui-như*. *Trương-qui-như* cầm xem hồn-hồ lưỡi cười, liền gọi người nhà đi dọn cơm lên.

Vương văn-khanh giả cách hỏi *Đồng-vinh* rằng :

— Thế còn bài thơ của *Tô* tiên-sinh đưa hôm qua, *Bạch* lão-gia đã xem đến chưa ?

Đồng-vinh nói :

— Khi tôi đệ trình thì lão-gia tôi cầm xem trước. Có lẽ nào mà lại không xem !

Vương văn-khanh nói :

— *Bạch* lão gia xem xong, có tỏi chi không ?

Đồng vinh nói :

— Lão-gia tôi xem xong, chẳng có ý vui về, tôi thấy cười rằm lên.

Vương-văn-khanh nói :

— Đã có ý vui về, có sao lại không mời *Tô* tiên-sinh ?

Đồng vinh nói :

— Tôi đã hỏi ý có mời *Tô* tiên-sinh không ? ông lão-gia tôi quở mắng mấy câu, không hiểu vì cớ chi, hay là đề bớm khác sẽ mời thì tôi không được rõ.

Trương-qui như cứ giục giã người nhà dọn cơm mau lên. *Đồng-vinh* nói :

— Cơm bây giờ thì quả không đâm ăn, vì lão-gia tôi tính nóng nảy, sợ người mong đợi. *Trương* tiên-sinh nên thong tôi đi ngay là hơn.

Trương-qui-như nói :

— Ông mới đến đây lần nầy là một, có lẽ nào mà lại rõ để ông về không !

Đồng vinh nói :

— Tiên-sinh đã có lòng tử tế như thế thì tôi tình thoảng tôi xin đến hầu, hà tất cứ phải nhọc nhằm mời được hay sao !

Vương-văn-khanh nói :

— Ông già nói phải đó ! *Trương* tiên-sinh còn thất-thà quá !

Trương-qui-như vội vàng đi lấy một lạng bạc trao cho *Đồng vinh* mà bảo rằng :

— Bây giờ cơm nước chưa tiện, lại sợ lão gia chờ lâu, gọi là có số tiền nhỏ mọn nầy để làm quà cho ông già đó !

Đồng vinh lại giả cách từ chối hai ba lần, rồi mới cầu nhận. *Tú-hữu-bạch* toan cáo từ lui về, *Trương-qui như* giữ lại mà rằng :

Tú đại-huynh không nên vội thế, tiền-đệ đi chẳng qua chỉ trong bởi lâu cũng về, quyết không chậm-trễ. Hoặc-giả *Bạch* lão-gia muốn bảo tiền-đệ đây đưa tấm bằng-nhãn cho đại-huynh, cũng chưa biết chừng. Đại-huynh chờ nên nóng-nảy.

Vương-văn-khanh nói :

— *Trương* đại-huynh nên đi mau rồi về.

Tú-hữu-bạch mới ngồi xuống ghế. *Vương-văn-khanh* đi thay một bộ áo mới rất đẹp và sửa-soạn lễ-vật để đem vào bái-yết *Bạch* lão-gia.

Trương-qui như lại gọi người nhà đem ra hai chiếc nguyên, mình cưỡi một chiếc còn một chiếc thì để cho *Đồng vinh* cưỡi, vui mừng hớn-hở, thẳng tới *Cẩm-thạch thôn*.

HỒI THỨ VIII

Trương-qui-như cùng *Đồng-vinh* cưỡi ngựa đi chẳng bao lâu đã đến nhà quan thị lang bọ *Bạch* tức *Cẩm-thạch thôn*. *Đồng vinh* đưa *Trương-qui-như* vào ngồi trong nhà khách, rồi tức khắc bẩm với *Bạch* lão-gia. *Bạch* lão-gia nghe nói, vội-vàng chạy ra để tiếp-kiến.

Khi bước ra ngoài hiên, liếc mắt nhìn *Trương-qui-như* thì thấy người mạo tiêu-thường, bình dung thỏ lộ, dẫn bảo hết sức cho đẹp những cách biểu-giáo, sẽ làm ra bộ con nhà thi-thư, nhưng vẫn không tỉ được giống được vậy.

Bạch lão-gia thấy vậy, trong lòng nghi-hoặc, mà nghĩ thầm rằng : quái lạ ! ta trong người rày không phải là bậc tài-tử. Nhưng đã mời đến thì không đãi-đằng phải cho xứng-đáng mới được.

Trương-qui-như trông thấy *Bạch* lão-gia, vội-vàng chắp tay vái chào, lại kính dâng các đồ lễ vật. *Bạch* lão-gia truyền người nhà thu lễ rồi tỏ lời cảm ơn. *Trương qui-như* lại khiêm-tốn bồi lời, mới rồi vào nghỉ ngồi xuống ghế.

Bạch lão-gia nói :

— Hôm qua tiếp được mấy vần giai-cú, thật là hăng hăng châu ngọc, khiến già này ngâm nghĩa không rời đôi tay.

Trương-qui-như nói :

— Văn-sĩ hèn học thiển tài sơ, gọi là có mấy lời quê-kệch, dám đâu bậc mà đưa đến, thật rất lấy làm sợ hãi.

Bạch lão-gia nói :

— Tôi xem lạc-khoản, lại thấy đã là người huyện *Bàn dương*, Nếu vậy thì không gần đây có sao mời bậc cao-tài như tiên-sinh mà hãy lần nay tôi về chưa được biết danh tính.

Trương qui-như nói :

— Chúng tôi đều người huyện *Bàn dương*, nhưng có cái vườn nhỏ ở *Bạch thạch-thôn* gần đây, vẫn lấy chỗ ấy làm một chỗ ẩn-cư để đọc sách, không mấy khi vào chốn thành. Và chăng tôi cũng có tính bão-đã, không ưa phiền-giao vì thế mà trần-cấu quanh không mấy ngại bước đến.

(Còn nữa)

VIỆC TRUNG-KỲ

VINH

Cuộc nghênh tiếp quan Toàn-quyền. — Cuộc nghênh tiếp quan Toàn-quyền Merlin ở đây cũng rất là long-trọng; từ Bến-thủy cho đến cửa tòa Sứ có mấy cái khải-hoàn-môn rất là tráng-lệ nguy-nga, hai bên đường có sĩ-dan sắt. Chiều hôm 18 Septembre ngài tới tỉnh lỵ, các hàng quan lại Tây Nam và thân thương hai nước đều ra đón cả.

Sáng hôm sau 19 Septembre thì ngài đi ô tô ra Thanh-hóa.

QUẢNG-BÌNH

Bệnh viện mở rộng. — Bệnh-viện Đồng-hới nay mở thêm thật rộng, năm ngoái đã làm thêm một dãy nhà thật dài, cho bệnh nhân đau ba năm, năm nay lại làm thêm một cái nhà dưỡng-sản (maternité) nữa thật lớn, lại lấy sở Lục-lộ cũ làm phòng dưỡng bệnh cho những người sang trọng, nằm phải giả tiền.

Thế là nhà thương Đồng-hới ngày nay đã trở nên một nhà thương lớn rồi, cả thảy gồm có 6 tòa nhà cao ráo, ở khít trên mé sông Nhật-lệ, đối diện sang một dãy trường-sa; cái vị-trí thật tốt rất là thích-hợp làm chỗ ở cho bệnh-nhân; cứ chiều chiều lại có ngọn gió bể thổi vào cũng đủ làm một vị thuốc bổ cho kẻ đau người ốm.

Trong vòng 2 năm nay, việc y-tế trong bản-tỉnh mở mang được nhiều lắm, chẳng những ở chốn thành-thị mà thôi, đến cả các miền thôn quê nữa, như lập được hai nhà cho thuốc (infirmerie) và hai nhà hộ-sản (maternité) ở Mỹ-lộc thuộc huyện Lệ-thủy và ở Ba-đồn thuộc phủ Quảng-trạch.

Việc y-tế mà được khoáng trương như thế là nhờ quan Thủ-hiến trong hạt là quan công sứ Dapuy ngài hết lòng đôn đốc về việc ấy.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài quyệt-báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các ngài cần dùng nhờ mua thì gửi tiền cho hỏi báo có tiền gửi theo giấy mua thì báo quán không trả lời. Mua báo thì tính từ tiền hoặc cũng gửi thẳng lấy trả đi cho tiện

QUẢNG-CHÂU-LOAN

Ngựa cắn. — Sáng hôm nay 13 Septembre người sà-ích Hoàng-văn-Phượng ở tòa Sứ, cho ngựa ăn bị cắn mất ngón tay và nhiều vết thương nặng lắm, đã kiêng vào nhà thương buộc thuốc.

Ô-tô đụng nhau. — Tối hôm qua, 12 Septembre hồi 8 giờ rưỡi đường Fort-Bayard đi Tchétram có một cái xe ôi, một cái xe vẻ, đến kilomètre 5 thì đụng phải nhau. Đương lúc chạy nhanh không biên vào hãm được, hai cái xe đều tan tành cả, may những hành khách không việc gì. Chưa biết sự phải trái ở bên nào.

Sắp làm nhà Hội-quán. — Quan chánh-sứ có ký nghị định cho hội Việt Nam ái-hữu một khu đất 1400 thước vuông và 500 bạc. Các việc tán trợ và vĩnh-viễn hội-viên quyên được 750 p. Nghe chừng còn thiếu nhiều. Vậy người Nam ta bên này nên cố mà làm cho xong.

Dạy lính khố-xanh học quốc-ngữ. — Quan Thủ hiến có phái M. Phạm-đình-Tuyên, thư-ký tòa Sứ, tối vào dạy quốc-ngữ cho lính khố-xanh ở trong trại, tối nào cũng từ 7 giờ tới 10 giờ, được tiền phụ-cấp là 20p.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đến hỏi bản-quán, thì cho biết cắt số in ở từ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quitt ký, để cho người làm đỡ lầm điều. Xảo sẩn ngài thường hay ký tên vẩn vẩn, hoặc thêu quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết là ai mà kể.

寿鑒林桂張

HỠI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ! XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TỚI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tức là bệnh lòi dom) thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như còn đến khi đại-tiện xong rồi thì lại-huyết đầm đìa, thật là bất tiện cho người ta lắm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng về sau chó chữa.

Khi sưa chữa bệnh này đến dùng dao cắt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, vậy nên tôi dụng tâm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thôi những nỗi mạn tự-kỳ rụng rời, mà trong khi đang chữa có thể làm lụng như thường không mất thì-giờ. Vậy Ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến:

M. TCHUONG-QUAY-LAM
26, Rue Mac Dinh Chi. — HANOI

Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều, đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.
Các tỉnh xa đến xin hẹn tiếp.
Thư từ xin trả lời ngay. 2090

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-dào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, vì đã được lòng quí-khách tín-dụng là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nói lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ, hoa sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-dào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất bổ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như: kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, ốm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ ích cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như hồi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu nay đã được vệ-sĩ tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

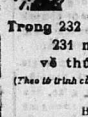
Giá bán 2$25 một chai lớn, từ năm chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 84, phố Tràng-tiền, Hanoi.

THUỐC THỤT

Injection Peyrard

D'ALGER

Là thứ thuốc lâu năm nhất, công-hiệu nhất để trị bệnh lậu và tất cả các bệnh chảy mủ cũ hay mới.

Trong 232 người Á-rập thì 231 người khỏi vì thứ thuốc này

(Theo tờ trình của viên thầy thuốc ở Alger)

BÁN TẠI:

SPÉCIALITÉS PEYRARD

46, Rue de Grenelle. — PARIS

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

ẤU-HỌC TOÁN-PHÁP

CỦA

NGUYỄN-NGỌC-QUẾN

soạn

Giá 0$30 một quyển

Tiền cước gửi recommandé 0$11

Bán tại Bản-quán và có gửi bán ở các nhà sách.

Nhà đồng-hồ hai chuông

TỨC LÀ HIỆU

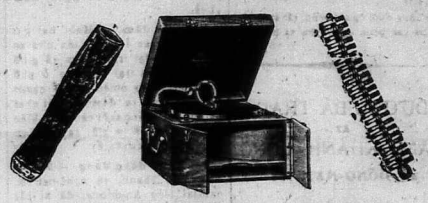
QUẢNG-HƯNG-LONG

Ở phố hàng Bồ, số 79, tỉnh Hà-nội

Bản-hiệu bán các thứ hàng sắt, đồ làm nhà, các đồ tạp-hóa, các thứ đồ dùng

BÁN HẠ GIÁ, VÀ XUẤT NHẬP TỰ-DO

Xin mời quí-khách các tỉnh khi về Hà-nội, lại thăm bản-hiệu.

CHANSON & Cie

58, Rue Paul Bert, Hanoi

Bản-hiệu có bán các thứ máy hát mới về rất rẻ, rất tốt và rất đẹp, và lại có cho thuê cả máy hát và các thứ đĩa, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tàu, tiếng Tây.

Bản-hiệu có bán cả các thứ điếu rất đẹp, rất tốt và hợp cách vệ-sinh.

Bản hiệu mới có thứ mỏ « ÉMAILLINE » để lau đĩa hát rất tốt mỗi ống là 0$40. *Nay kính cáo.*

泰NAM-THÁI南

6, Quai Clémence au — HANOI

ở phố Bờ-sông, số nhà 26, HANOI

Bản-hiệu có bán gỗ lim cây, gỗ lim phiến, gỗ lim xẻ thành khí, các thứ gỗ tạp, gỗ gụ, gạch xây tường và có nhận cả đóng các thứ đồ-đạc và các thứ lối cửa.

Hàng tốt giá hạ.

NAM-THÁI

2022 *Kính-cáo*

Nếu ai hay CẢM và HO

Nếu ai sợ HƯ PHỔI

thì phải LO MÀ DỮ MÌNH

thì phải uống

La SOLUTION PAUTAUBERGE

là một vị TRỪ TRÙNG ĐỘC HAY và BỔ BẬT HIỆU

Đáng để chữ tới đau nhiều mới chừa

NGỪA BỊNH HAY HƠN LÀ CHỮA

L. PAUTAUBERGE, 10, Rue de Constantinople, Paris et toutes Pharmacies

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị tinh hảo không có pha chế nhiều món

Mỗi hoàn 0,50 cr. (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẠT-LÉO VÀ GÂN-CỐT

THUỐC PHÁP Trữ tại: 6, Rue de Pas-de-la-Mule, PARIS Ở PHÁP QUỐC LÀM

Cũng có bán tại: Haut. Bl CHASSAGNE, Phnm-. Haïphong, L. BOURGUIGNON, Phnm-, và các hiệu bào-chế khác.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Hiệu Gò-đa cũ ở phố Tràng-tiền, Hanoi

VỀ MÙA NĂM 1923-1924

Có bán chiêu-khách những hột các thứ rau và hột các thứ hoa của nhà Vilmorin Andrieux chế ra

NHỮNG HỘT ẤY ĐỰNG BẰNG TÚI NGOÀI CÓ VẼ VÀ CÓ CAM ĐOAN Ở ĐẦU LÀM VÀ MẤY NĂM

Xin xem giấy khai hàng

MỚI SANG

Chục xe cao-xu — Vòng bánh — Nan-hoa — Vải lợp mui đủ các mùi

SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS

Pousse-Pousse Saigonnais

7, Boulevard Bobillot, Hanoi

2009

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Bệnh bạo mòn, hèm xác, yếu đuối, đều là những bệnh người ta thường hay mắc phải, vì làm lụng quá hay lo nghĩ nhiều. Hễ làm cho hắn bẩn chân huyết đi mà chính nhân huyết ấy cũng lại còn yếu đi nữa. Vậy ta nên phải bồi bổ ngay vào chân huyết. Muốn bồi bổ chân huyết thì không còn thuốc gì hay bằng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Thuốc này vừa bổ vừa nhồng khỏi bệnh yếu đuối, mỏi mệt, xấu mặt, hao mòn sau khi mới khỏi bệnh cúm, bệnh sốt rét, những bệnh lâu năm.

Thuốc này làm cho chân huyết bình phục lại như thường và lọc cho huyết được trong trẻo. Bán bổ sau khi ở cữ mà dùng thuốc này thì cũng tốt lắm, bổ hết cả mọi đường hay sức khỏe.

Các ông bảo-chế đều bảo thuốc này là một thứ thuốc rất tốt để chữa khỏi hết cả hàng ngàn hàng vạn người.

Các hiệu bào-chế lớn đều có bán cả

2056

LAXO SODYL

Một thứ hạt gạp chất muối của loài quả thì xài bọt lên.

Là thứ thuốc nhuận tràng rất tốt.

Thứ thuốc tẩy rất dễ dùng

Trừ bệnh táo cùng các chứng khác vì bệnh táo sinh ra một cách rất chóng, như nhức đầu, đau gan, đau vị, đau ruột, bệnh trĩ, đau đầu ruột, bệnh trĩ, nhọt lở, vân vân.

Thứ thuốc này hiệu nhất, rẻ nhất

Giá tiền: 1$25 một lọ 10 hay 15 liều

Về phần Đông-pháp có gởi bán tại:

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

CẦN NGƯỜI LÀM

« Công-ty Phạm-văn-Phi chúng tôi vừa mới « thầu lại được việc chở thơ và hành-khách « đường Vinh đi Đông-hà trong 5 năm nữa. « Vậy chúng tôi đang mở to thêm nhà máy « và đã mua thêm nhiều xe mới ở Tây sang, « nên đương cần dùng những người thợ tiện, « thợ nguội và những người biết lắp máy xe « ô-tô. Ai biết nghề vào Vinh hỏi sẽ được « lương cao. »

2013 PHẠM-VĂN-PHI Công-ty lại cáo.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)